

**X Всеукраїнська
науково-практична
інтернет-конференція
«Актуальні питання технології
продукції тваринництва»**

Полтава, 23 грудня 2025 року

*X Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«Актуальні питання технології продукції тваринництва»*

**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АПВ НААН
ІНСТИТУТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ПІВНІЧНОГО СХОДУ НААН
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ДУ ІНСТИТУТ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР НААН**

Тези доповідей

**учасників X Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції «Актуальні питання
технології продукції тваринництва»**

(23 грудня 2025 року)

Полтава – 2025

Рекомендовано до друку вченою радою факультету технологій тваринництва та продовольства Полтавського державного аграрного університету (протокол № 5 від 22.12.2025 р.)

УДК 637:636.082.22/.084

А 43

Анатолій ШОСТЯ – проректор з науково – педагогічної, наукової роботи Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, – голова оргкомітету;

Світлана УСЕНКО – декан факультету технологій тваринництва та продовольства Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, – співголова оргкомітету;

Марія ІЛЬЧЕНКО – завідувач кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник, - відповідальний секретар.

Анатолій ПОЛЩУК – завідувач кафедри технологій виробництва продукції тваринництва Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Члени оргкомітету:

Лариса КУЗЬМЕНКО – професор кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Богдан ШАФЕРІВСЬКИЙ – доцент кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Наталія ГРИЩЕНКО – доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Руслан СУСОЛ – в.о. завідувача лабораторії молочного скотарства Інституту свинарства і АПВ НААН, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Олександр БОРДУН – завідувач лабораторії тваринництва і кормовиробництва Інституту сільського господарства Північного Сходу Національної академії аграрних наук України, кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник;

Тетяна БУСЛИК – старший науковий співробітник лабораторії обміну речовин ім. С.З. Гжицького Інституту біології тварин, кандидат біологічних наук, старший дослідник.

Відповідальні за випуск:

Марія ІЛЬЧЕНКО – завідувач кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник.

Іван ЖЕЛІЗНЯК – завідувач лабораторії кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького.

До збірника матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні питання технології продукції тваринництва» ввійшли результати теоретичних та прикладних досліджень технології продукції тваринництва. Матеріали надруковані в авторській редакції.

Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

X Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Актуальні питання технології продукції тваринництва»: збірник матеріалів X Всеукр. наук.-практ. інтернет конф., 23 грудня 2025 р. Полтава : ПДАУ, 2025. 58 с.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ЗМІСТ

Андрущенко А.В., Шаферівський Б. С. ЗНАЧЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ТРАНСГЕНЕЗУ У КРОЛІВНИЦТВІ	7
Ващенко П.А., Роман Д.С., Маховий О.Г. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СВИНАРСТВІ	9
Желізняк І. М., Омельченко М. О., Усенко О. О.	12
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КРОЛІВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	12
Зінов'єв С.Г., Саєнко А.М., Пека М.Ю., Пушкіна М.Л.	14
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ IN SILICO ДЛЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН НА ОРГАНІЗМ СВИНЕЙ.....	14
Ільченко М.О., Артеменко С.І., Маховий А.Г. ЯКІСТЬ СПЕРМОПРОДУКЦІЇ У КНУРІВ – ПЛІДНИКІВ ЗА РІЗНИХ УМОВ УТРИМАННЯ.....	17
Ільченко М.О., Петулько П. В. ОЦІНКА ВІКОВИХ ЗМІН ПОКАЗНИКІВ СПЕРМОПРОДУКТИВНОСТІ У КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ.....	20
Ільченко М.О., Лукашенко І.К., Мальованчук О.І. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА РЕЖИМІВ ВИКОРИСТАННЯ КНУРІВ – ПЛІДНИКІВ В УМОВАХ ГОСПОДАРСТВА.....	23
Карасик М. Д. ВІРТУАЛЬНА ФЕРМА ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ АГРАРНОЇ ОСВІТИ	25
Лупуляк В.Д., Шаферівський Б.С. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЛЕМІННОГО СВИНАРСТВА УКРАЇНИ.....	27
Мамонтов Р.О., Шаферівський Б.С. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ВІДТВОРЕННЯМ ПОГОЛІВ'Я СВИНЕЙ У ВЕЛИКИХ СВИНОКОМПЛЕКСАХ ПОЛТАВЩИНИ.....	29
Мироненко О. І., Фесенко О. Г. БЕЗПЕКА ТА ГІГІЄНА КОРМІВ	32
Портяник С.В., Маменко О.М., Онищенко А.О. ВМІСТ ЕКТОКСИКАНТІВ КАДМІЮ ТА ПЛЮМБУМУ У ВНУТРІШНІХ ОРГАНАХ І ТКАНИНАХ ДІЙНИХ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ, ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНИХ ПОРІД.....	35
Пруненко В.О., Корсаков С.В., Онищенко О.О. ЯКІСТЬ М'ЯСА САМЦІВ СВИНЕЙ ЗА РІЗНИХ МЕТОДІВ КАСТРАЦІЇ	38

Стульник І.І. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ «ЗЕРНОВОЇ» ТЕХНОЛОГІЇ ВІДГОДІВЛІ БИЧКІВ МОЛОЧНИХ ПОРІД В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	40
Фесенко О.Г., Носик А.О. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ВАРЕНО-КОПЧЕНИХ ВИРОБІВ	45
Фесенко О.Г., Мироненко О.І. ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ М'ЯСА СВИНЕЙ, ФАКТОРИ, ЩО ЇХ ОБУМОВЛЮЮТЬ	48
Халак В. І., Бордун О. М., Онищенко А. О., Конкс Т. М. ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ, ТРИВАЛІСТЬ ПЛЕМІННОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ.....	50
Халак В. І., Ільченко М. О., Усенко С. О., Шостя А. М. ЗАГАЛЬНИЙ БІЛОК, СЕЧОВИНА, АЗОТ СЕЧОВИНИ СИРОВАТКИ КРОВІ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ВІДГОДІВЕЛЬНИМИ І М'ЯСНИМИ ЯКОСТЯМИ У МОЛОДНЯКА СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ УГОРСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ	53
Шпирна І. Г. ВПЛИВ ТРИВАЛОСТІ ПОПЕРЕДНЬОГО ПІДСИСНОГО ПЕРІОДУ НА ВІДТВОРНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК РІЗНИХ ПОРІД	57

У підсумку можна стверджувати, що без підтримки чистопородного розведення й розвитку власних племінних ресурсів галузь свинарства в Україні не матиме сталого майбутнього.

Список використаних джерел

1. Войтенко С.Л. Стан та тенденції розвитку свинарства на племінній основі. *Науковий вісник "Асканія-Нова"*. 2018. Вип. 11. С. 157-169.
2. Волощук В.М. Стан і перспективи розвитку галузі свинарства. *Вісник аграрної науки*. 2014. № 2. С. 17-20.
3. Гетья, А., Супрун, І. Сучасний стан та перспективи розвитку вітчизняного племінного свинарства. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Тваринництво*. Суми. 2021. Вип. 2 (45). С. 146-152.
4. Михалко О.Г. Сучасний стан та шляхи розвитку свинарства в світі та Україні. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія Тваринництво*. Суми. 2021. Вип. 3 (46). С. 61-77.
5. Шаферівський Б.С., Ільченко М.О. Поліпшення господарсько корисних ознак свиней великої білої породи методами внутрішньопородної селекції. *Освіта і наука в умовах викликів і загроз. Внесок молодих вчених в сталий розвиток: збірник матеріалів міжнародної наукової конференції, м. Київ, 21–22 листопада 2024 р. Київ: НУБіП України, 2024. С. 328–329.*

Мамонтов Р.О.,

здобувач вищої освіти ступеня магістр
факультету технологій тваринництва та продовольства

Шаферівський Б.С.,

к. с-г. н., доцент кафедри біології продуктивності тварин
імені академіка О.В. Квасницького, доцент
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ВІДТВОРЕННЯМ ПОГОЛІВ'Я СВИНЕЙ У ВЕЛИКИХ СВИНОКОМПЛЕКСАХ ПОЛТАВЩИНИ

Відтворювальна здатність свиноматок є однією з провідних комплексних ознак, що має вагоме економічне значення та визначає ефективність виробництва свинини [1-4]. Свині вирізняються високою природною багатоплідністю, яка в поєднанні зі скоростиглістю та короткою тривалістю поросності забезпечує інтенсивне відтворення поголів'я. Такі біологічні особливості дають змогу за рік отримувати від однієї свиноматки в середньому 20–28 і більше порослят, що створює передумови для підвищення продуктивності галузі та зниження собівартості продукції [5, 8].

Відтворювальна здатність свиноматок належить до полігенно зумовлених ознак, селекційне поліпшення яких ускладнюється низьким рівнем їх спадкової

зумовленості [6, 10]. У зв'язку з цим підвищення продуктивності свиней досягається насамперед шляхом цілеспрямованого добору й підбору тварин, оптимізації умов утримання та забезпечення повноцінної годівлі. До найбільш результативних напрямів удосконалення відтворних показників маточного поголів'я належать міжпородне та внутрішньопородне схрещування з урахуванням поєднуваності порід, типів і ліній, а також застосування сучасних підходів маркер-залежної селекції [7, 9].

Відтворення стада є ключовою та найбільш відповідальною складовою виробничого процесу Глобинського свиногомплексу й здійснюється на племінному та двох товарних репродукторах. Племінна ферма налічує понад 1500 чистопородних свиноматок порід велика біла та ландрас і має статус племінного заводу з розведення свиней породи ландрас та племінного репродуктора української великої білої породи. У межах даного підрозділу господарства проводять вирощування як чистопородного ремонтного молодняка, так і помісних свинок першого покоління (F1) зазначених порід, яких використовують як материнську форму під час гібридизації з кнурами лінії Махgro на товарних репродукторах, а також реалізують для інших господарств України.

Технологія виробництва свинини на свиногомплексі базується на потоковій організації виробничого процесу, що забезпечує безперервне та рівномірне одержання продукції впродовж року, а також відповідну ритмічність відтворення поголів'я. Осіменіння свиноматок здійснюють методом штучного дворазового осіменіння у спеціально обладнаних приміщеннях із розміщенням тварин в індивідуальних станках. Виявлення статевої охоти проводять двічі на добу - у ранкові та вечірні години - з використанням кнура-пробника, якого переміщують уздовж проходів між станками. Суттєвим елементом стимуляції свиноматок є безпосередній контакт із пробником тривалістю 5–15 хвилин.

Перше осіменіння ремонтних свинок проводять у середньому у 8-місячному віці (230–250 днів) за досягнення живої маси 125–135 кг. Середній вік першого опоросу становить близько 12 місяців, при цьому жива маса свиноматок великої білої породи сягає 169,7 кг, породи ландрас - 168,6 кг. Багатоплідність першоопоросок великої білої породи (n=430) становила $11,47 \pm 0,09$ поросят, тоді як у свиноматок породи ландрас (n=298) - $11,38 \pm 0,05$ поросят.

Діагностику та моніторинг перебігу поросності здійснюють із використанням переносних ультразвукових приладів, причому контроль проводять чотириразово: на 28-й, 52-й та 74-й дні поросності, а також перед переведенням свиноматок у цех опоросу.

У післяпоросний період поросят у перші дні життя привчають до сосків, з третьої доби забезпечують вільний доступ до води, а з четвертої - підгодовують спеціальними стартовими сумішами. З профілактичною метою на 3-й та 10-й дні життя вводять залізовмісні препарати. Відлучення поросят від свиноматок здійснюють у 21-денному віці за умови досягнення живої маси не менше 7 кг.

На етапі дорощування поросят утримують у групових станках по 25–28 голів із решітчастою підлогою та виділеними зонами для відпочинку. Кожен станок обладнаний ніпельними напувалками та годівницями, при цьому тварини мають необмежений доступ до сухих комбікормів і води.

Чисельність ремонтного молодняку свинок становить близько 8000 голів, що вдвічі перевищує поголів'я основних свиноматок, частка щорічного вибракування яких коливається в межах 25–33%. Питома вага перевірюваних свиноматок у структурі основного маточного поголів'я становить 36,6%, аналогічний показник характерний і для перевірюваних кнурів.

Ремонтний молодняк характеризується високою інтенсивністю росту, що підтверджується наведеними показниками його подальшого репродуктивного використання. Водночас значні значення відтворних і продуктивних ознак спостерігаються у свиней різних генотипів за умов застосування гібридизації.

На свинокомплексі функціонує ефективна сучасна система відтворення поголів'я, удосконалення якої здійснюється на постійній основі як шляхом оптимізації генотипової структури стада, так і за рахунок поліпшення паратипових, насамперед технологічних, чинників.

Список використаних джерел

1. Агапова Є.М., Сусол Р.Л., Гнатюк С.А. Від генетики залежить розвиток свинарства. *Свинарство України*. 2011. № 4. С. 12–13.
2. Акімов С.В., Перепяцько Л.Г., Фесенко О.Г. Шляхи використання вітчизняних м'ясних порід свиней в системах розведення та гібридизації. *Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини*: зб. наук. праць. Харків, 2008. Вип. 16 (41). С. 221–223.
3. Березовський М.Д., Ващенко П.А. Племінна робота з лініями та родинами великої білої породи свиней заводського типу «Багачанський». *Тваринництво степу України*. 2022. Т. 1. №2. С. 103-113.
4. Бодряшова К.В. Поєднуваність свиней різної селекції у великій білій породі. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Тваринництво*. 2013. Вип. 1. С. 17-20.
5. Войтенко С.Л., Шаферівський Б.С. Генотип свиней і його вплив на відгодівельні ознаки. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2013. №1. С. 26 – 28.
6. Гришина Л.П. Удосконалення методів оцінки племінної цінності кнурів-плідників у селекційному стаді. *Таврійський науковий вісник*. Херсон, 2012. Вип. 78, ч. 2 (I). С. 56–61.
7. Цибенко В.Г., Гришина Л.П., Перетяцько Л.Г. Аналіз відтворювальних якостей помісних свиноматок та визначення ефекту поєднання за схрещування. *Свинарство*. 2021. Вип. 75-76. С. 21-31.
8. Шаферівський Б.С. Схрещування, як метод підвищення відтворювальної здатності свиноматок. *Зоотехнічна наука: історія, проблеми, перспективи*: матеріали II Міжнародної науково – практичної конференції, м.

Кам'янець – Подільський, 14–16 березня 2012 р, Кам'янець – Подільський: ПДАТУ, 2012. С. 268–270.

9. Шаферівський Б.С. Продуктивність кнурів спеціалізованих м'ясних порід зарубіжного походження *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. Миколаїв, 2015. Т.2. Вип. 2(84). С. 140–146.

10. Шаферівський Б.С. *Вплив ефективності різних методів розведення у свинарстві*. Наукова конференція професорсько - викладацького складу Полтавського державного аграрного університету за результатами науково-дослідної роботи 2021-2022 років: матеріали наукової конференції професорсько – викладацького складу (м. Полтава, 17-18 травня 2023 року). Полтава: РВВ ПДАУ, 2023. С. 229–231.

Мироненко О. І.,

к. с. н, доцент, доцент кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького

Фесенко О. Г.,

к. с. н, ст. н. с., доцент кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького

*Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна*

БЕЗПЕКА ТА ГІГІЄНА КОРМІВ

Надійний кормовий фонд є однією із найважливіших умов ведення тваринництва, адже якість кормів суттєво впливає на рівень продуктивності тварин і рівень їх витрат. У сучасному агропромисловому секторі кормова безпека відіграє ключову роль, адже вона становить основу для здоров'я та добробуту тварин, гарантує якість продуктів харчування та, у кінцевому підсумку, забезпечення здоров'я людини.

Варто звернути увагу, що кормова безпека охоплює цілий комплекс: від перевірки наявності шкідливих речовин, таких як механічні домішки, пестициди, токсини грибів і мікроорганізмів, алкалоїдів, нітратів та інших отруйних речовин, до забезпечення збалансованої годівлі тварин з усіма необхідними поживними речовинами.

Враховуючи те, що життя і здоров'я людини знаходяться у безпосередньому взаємозв'язку із якістю та безпечністю продуктів тваринного походження, які споживаються людиною, прямий вплив на її здоров'я справляє стан кормів, якими згодуюються сільськогосподарські тварини та об'єкти аквакультури [1].

Саме тому актуального значення набувають питання безпеки та гігієни кормів.

Корм це будь-яка речовина або продукт, включаючи кормові добавки, перероблені, частково перероблені чи неперероблені, призначені для годівлі тварин [2]. Корми відіграють центральну роль у забезпеченні повноцінної годівлі тварин.